

Katarakta (siva mrena)

Pasje oči so ponavadi zelo izrazne; v njih lahko zaznamo vznemirjenje, žalost, strah, veselje, nagajivost ... Pri bolezenskih motnjah oči pa pes nima le okvarjenega vida, pač pa tudi zmanjšane sposobnosti sporazumevanja. Pravzaprav pa je treba vsako spremembo na očeh jemati resno in nanjo opozoriti tudi veterinarja.

Katarakte, ki jih imenujemo tudi siva mrena, so pri psih ena najpogostejših zdravstvenih težav z očmi. To bolezensko spremembo vidimo kot neprosojno ali megličasto belo modro motnjavo na očesni leči. Funkcija leče je, da usmerja svetlobo na očesno mrežnico. Pri katarakti pa se pojavijo nepravilnosti med vlakni, iz katerih je sestavljena očesna leča, posledica tega pa je motnost leče. Pri katarakti je moteno prehajanje svetlobe skozi lečo na očesno mrežnico, zaradi česar pride do motenj v vidu.

Katarakta se pojavlja v različnih oblikah, pa tudi vzrokov za to očesno bolezen je več. Pojavlja se lahko pri psih vseh pasem in vseh starosti.

Kljub dejstvu, da je več oblik katarakt in več različnih vzrokov zanje, se vse razvijajo precej podobno. Normalna leča v primerjavi z drugimi tkivi vsebuje razmeroma nizek delež vode in precejšen delež beljakovin. To ravnovesje vzdržuje precej zapleten mehanizem. Ko pride do okvare ali motenj v delovanju tega mehanizma, se poveča delež vode in tudi drugih snovi v leči, posledica je motnost leče.

Pri določanju oblik katarakte je pomembna starost psa, pri katerem se je pojavila. Nekatere katarakte se lahko pojavijo že pri rojstvu in so ponavadi v obeh očesih. Čeprav se je žival s katarakto že rodila, ni nujno, da gre za prirojeno motnjo. Lahko gre namreč za posledico delovanja določenih strupenih snovi ali okužb, ko so mladiči še v maternici.

Katarakte, ki se pojavijo v prvi polovici življenja, so lahko tudi prirojene, večkrat pa so posledica drugih vzrokov, kot so sladkorna bolezen, mehanske poškodbe, okužbe ali zastrupitve.

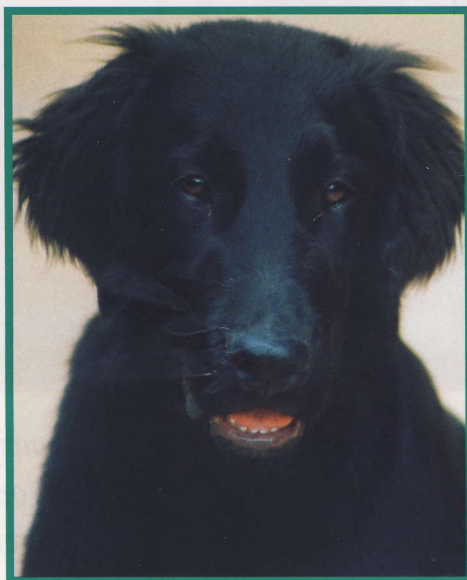

Foto: arhiv MP

Starostne katarakte se pojavljajo po šestem letu starosti in so pri psih redkejša kot pri ljudeh. Skrbniki jih ponavadi zamenjajo s tako imenovano nuklearno sklerozo, ki pravzaprav sploh ni bolezensko stanje. To stanje namreč ne povzroča slepote, čeprav je videti kot siva motnina v leči.

Največkrat omenjeno stanje, ki povzroča pojav katarakt pri psih, je sladkorna bolezen. Sladkorna bolezen (*diabetes mellitus*) je stanje, kjer se zaradi motenj v delovanju hormona, ki uravnava raven krvnega sladkorja, raven sladkorja v krvi nenormalno dvigne. Raven krvnega sladkorja naraste tudi v leči, s tem pa se poveča tudi delež vode, kar povzroči motnost leče. Katarakte se lahko pri sladkornih bolnikih pojavijo zelo kmalu in pogosto hkrati na obeh očesih.

Pogosto je katarakta posledica poš-

kodbe leče zaradi avtomobilskih nesreč, ostrih predmetov, izstrelkov ali drugih predmetov. Tovrstne katarakte pa se ponavadi pojavljajo le na enem očesu.

Manjše katarakte vida ne prizadenejo kdove kako, še zlasti, če je prizadeto le eno oko. Večje katarakte, še zlasti, če sta prizadeti obe očesi, pa za povrnitev vida potrebujejo zdravljenje. Najbolj učinkovit način zdravljenja katarakte je kirurška odstranitev prizadete leče. Preden pa se veterinar odloči za operacijo, mora obolelo oko temeljito pregledati. Tako operacijo priporočamo le pri pacientih, kjer bolezni povzroči izgubo vida, ali pa pri tistih napredujočih stanjih, za katere vemo, da se bo to nedvomno zgodilo. Uspeh operacije je v veliki meri odvisen od starosti procesa, saj so operacije v zgodnjih stadijih bolj preproste in uspešnejše.

Rezultati operacije so v večini primerov zelo ugodni, ozdravi več kot devetdeset odstotkov psov. Psu po operaciji za nekaj časa namestimo zaščitni ovrtnik in mu v oko redno vkapavamo predpisana zdravila. V nekaterih primerih, se po operaciji pojavijo različni zapleti, ki zahtevajo dodatno zdravljenje. V večini primerov se kot komplikacija lahko pojavijo poškodbe očesne mrežnice, globoka očesna vnetja in povečan pritisk v očesu (glavkom).

Poudariti je treba, da katarakta sama po sebi ne potrebuje zdravljenja. Če je ne spremlja še vnetje očesa in ni glavkoma ali kakih drugih komplikacij in je edina težava slepota, se mnogi skrbniki odločijo, da bodo pač imeli slepega ljubljence. Slepe živali pa načeloma lahko živijo zelo kakovostno življenje, še zlasti v domačem, znanem okolju.